

Per una defensa ciutadana dels drets socials

Els últims episodis protagonitzats pel Tribunal Constitucional en relació a les suspensions de diferents lleis referides a drets socials –com el decret contra la pobresa energètica o la llei de l'habitatge– posen de manifest, un cop més, sota quina fragilitat legal estem atenent les demandes socials i l'emergència que, avui, pateixen moltes persones al nostre país. En el marc d'un procés constituent, sigui de reforma de la Constitució espanyola o del procés a Catalunya, és un bon moment per reflexionar sobre aquesta situació.

Malgrat els constants atacs que han patit l'educació i la sanitat públiques al nostre país, és palès que hi ha drets de primera i drets de segona. El dret a la salut o a l'educació són drets inqüestionables per a una gran part de la ciutadania, que es resisteix a acceptar discursos desmantelladors de serveis públics i universals que gaudeixen de gran prestigi. Però quan parlem del dret a l'habitatge, el dret a la llum i al gas, el dret a l'atenció a la dependència, o el dret a disposar d'uns ingressos mínims, la percepció i la realitat canvien. Aquests drets socials bàsics no tenen la mateixa consideració, ni grau de protecció, ni garantia legal que la resta de drets fonamentals. I, per això mateix, els últims anys han sigut més vulnerables, més fàcils de deteriorar, en un context de desigualtats creixents en què molts ciutadans no assoleixen els mínims que els permeten una vida digna. Un exemple és la reforma expressa de l'article 135 de la Constitució espanyola, que, a causa de les polítiques d'austeritat, supedita els drets a l'estabilitat pressupostària,

una circumstància que ha afeblit tots els drets, especialment els socials.

Ho hem comprovat també amb els constants recursos del govern de l'Estat contra lleis socials emanades del nostre Parlament, i les suspensions automàtiques del Constitucional. Aquest greuge ens porta a denunciar que un dels preus que cal pagar per l'estabilitat pressupostària és renunciar a la cobertura universal d'alguns drets socials bàsics. Si aquesta cobertura existís, la situació social a Catalunya seria avui molt diferent. Si no defensem i enfortim aquests drets, la nostra societat esdevé i esdevindrà més feble, més insegura i més fragmentada.

La realitat és que actualment a Espanya la majoria dels drets socials no són tractats com a drets fonamentals, perquè ni tenen les mateixes garanties ni ho són des del punt de vista de la seva aplicació, atès que es vinculen exclusivament a la discrecionalitat del legislador i de l'administració, i de les lleis i reglaments que els desenvolupen. És a dir, no hi ha un contingut constitucional que limiti l'actuació de les administracions i de les institucions polítiques. Aquest fet significa la fallida sencera del model institucional que segons la Constitució havia de garantir un estat social democràtic de dret. En altres països, com Itàlia o Portugal, en aquests anys de crisi també s'han produït poques reaccions institucionals i jurisdiccionals, però quan s'han produït han sigut més fortes i contundents que en el cas espanyol. A

ORIOI ILLA

PRESIDENT DE LA TAULA D'ENTITATS DEL TERCER SECTOR SOCIAL

NÚRIA CARRERA

DEGANA DEL COL·LEGI OFICIAL DE TREBALL SOCIAL DE CATALUNYA

ORIOI RUSCA

PRESIDENT DEL CONSELL DE L'ADVOCACIA CATALANA

Els drets socials han d'assolir un grau d'efectivitat i protecció com tenen altres drets fonamentals

reconeixement dels drets socials al més alt nivell, mitjançant la seva constitucionalització, perquè això permeti garantir-los. Aquest és el missatge principal que les tres institucions signants vam voler llançar el 31 de març, en una concorreguda jornada que vam organitzar a Barcelona per debatre sobre aquestes qüestions.

A Europa es constitucionalitzen drets des del segle XVIII, i hem parlat de la constitucionalització de drets socials durant tot el segle XX. Després d'un llarg parèntesi, sortosament al nostre país vivim ara l'emergència de debats ciutadans

entorn de processos constituents que busquen nous acords sobre el nostre marc de convivència, cohesió i pau social. Es tracta de debats que fa moltes dècades que no es produïen i que tenen relació, en part, amb la crisi del model socioeconòmic construït a Espanya després de la Transició. Després del 1978, per tant, el debat constitucional actual –tant a Catalunya com a Espanya– ens obre per primer cop una oportunitat per plantejar l'actualització o substitució d'un marc normatiu –la Constitució espanyola– configurat en un moment en què alguns drets socials tenien molt menys reconeixement polític, cultural i social del que tenen actualment.

Reclamem, doncs, que aquests drets fonamentals de segona assoleixin en un futur proper el grau d'efectivitat, protecció i garantia que ja tenen altres drets fonamentals. Ens cal fer passos endavant per a la defensa i el reconeixement de drets socials com l'habitatge, els subministraments bàsics com l'electricitat, l'aigua i el gas, l'atenció a les persones en situació de dependència, o la garantia d'uns ingressos mínims per a totes les persones i famílies. Com? Per mitjà del seu ple reconeixement en un text constitucional.

En un moment en què l'increment dramàtic de la precarietat i les desigualtats ens ho posen més difícil, en què els recursos disminueixen, i en què gran part de la nostra ciutadania veu el futur amb incertesa, les tres institucions signants estem compromeses, més que mai, amb aquesta defensa i enfortiment de drets socials tan necessaris per garantir la dignitat de totes les persones.

MARC ROVIRA

CARTES I MISSATGES

Prou propaganda electoral als domicilis

Ja ens han convocat a una nova cita electoral, la tercera en poc més d'un any si comptem les locals i autonòmiques del maig del 2015. Ben aviat tornarem a tenir les bústies plenes de propaganda electoral. Una pràctica molt del segle passat, que ja no té sentit en el món interconnectat i immediat del segle XXI.

Són uns 40 milions d'euros que moltes vegades van directament a reciclar o, en el pitjor dels casos, a fer caramull en un abocador. Però, a més de raons d'estalvi de diners públics i d'impacte mediambiental, hi ha un rerefons polític i de pràctica democràtica. És necessari un poder financer molt elevat per poder fer un *mailing* que arribi al conjunt de la població. Per tant, els partits emergents o els de menys recursos econòmics ho tenen molt més cru a l'hora de fer arribar les seves propostes. Tal volta aquest ha estat un dels motius pels quals els dos partits encara majoritaris, PP i PSOE, s'han negat a una proposta d'enviament conjunta de propaganda electoral en un sol sobre.

Si de veritat els partits ens representen, facem-los saber que no estem d'acord amb aquest contrasentit. Que no necessitem tota aquesta paperassa per exercir el nostre dret a vot, que els col·legis electorals ja supleixen papereutes i sobres en quantitats suficients. Encara hi som a temps, abans que engeguin les impremtes.

XAVIER MORELL SANSÓ
MANACOR

Donar el cos a la ciència

Tinc 21 anys i ja he donat el meu cos a la ciència: he signat un paper en el qual confirmo que vull donar el cos a la ciència en el moment de la meua mort. La mort és un tema del qual molta gent no pot parlar, però com que és un procés de la vida tan natural com el naixement considero oportú parlar-ne amb normalitat. M'agradaria conscienciar com més gent millor que la donació del cos a la ciència és un acte generós que pot beneficiar moltíssimes més persones de les que ens podem arribar a imaginar. Salvar i millorar la vida d'altres, ai-

xí com facilitar la investigació, és a l'abast de tothom.

ADRIANA MERCÉ SEGUÍ
SANT CUGAT DEL VALLÈS

Molt soroll per no res

Quin cúmul de despropòsits amb l'afer de les estelades! La delegada del govern espanyol a Madrid, la senyora Concepció Dancausa, convoca les forces de seguretat i resol que les estelades han de ser requisades a les portes de l'estadi perquè són un perill per a la seguretat dels assistents al partit, ja que poden provocar aldarulls entre les aficions.

Javier Tebas declara: "Les estelades són símbols que defensen la destrucció d'Espanya i per tant està bé que es prohibeixin". El ministre en funcions Margallo: "S'ha de complir la legalitat"; el ministre en funcions Català: "Es sorprenent que algú s'ofengui per la prohibició de les estelades"; el ministre en funcions Fernández Díaz: "És una decisió personal de la delegada". Rafael Hernández, portaveu del grup popular al Congrés: "És enormement encertada la prohibició d'exhibir

estelades". El president Mariano Rajoy fugint d'estudi, com sempre.

Doncs devia ser una decisió desencertada perquè gent que no són independentistes com Xavier Sardà, Jordi Évole, Manuela Carmena i Risto Mejide defensen que els aficionats del Barça anessin a la final amb les banderes que els donés la gana. Javier Tebas declara: "Si algun eixebrat clava una pallissa als que porten estelades..." Pregunta: ¿el problema són les estelades o els eixebrats que provoquen els aldarulls?

Al final el Barça guanya el Sevilla per 2 a 0 i cap a casa amb la Copa del Rei. ¿De què ha servit aquest circ? ¿És que es pensen que guanyaran algun vot? Després diran que no s'ha de barrejar la política amb l'esport!

JORDI LLEAL I GIRALT
BADALONA

Les cartes enviades pels lectors han de tenir un màxim de 1.000 caràcters. El diari es reserva el dret de resumir-les. Els seus autors hi han de fer constar nom i cognoms, adreça postal i electrònica, número de carnet d'identitat i un telèfon de contacte. Les cartes no es respondran.